Oponentský posudek na diplomovou práci Markéty Jungové
Volné seskupení 12/15 Pozdě, ale přece

Ústav pro dějiny umění FF UK
Vedoucí diplomové práce: Prof. PhDr. Vojtěch Lahoda, CSc.
Praha 2009

Markéta Jungová si za téma své diplomové práce zvolila jedno z nejvýznamnějších českých výtvarných sdružení doznívajícího období normalizace „Volné seskupení 12/15 Pozdě, ale přece". V úvodu stručně popisuje záměr práce, poté následuje nástin dobového kontextu. Ve třetí až osmé kapitole se zabývá faktografií, spojenou se vznikem a činností seskupení, kterou dokládá celým spektrem obrazových příloh. Vlastní výklad výtvarné tvorby se soustřeďuje do kapitoly deváté. Práci doprovázejí soupisy výstav, stručné medailony jednotlivých členů a soupis literatury.

Zdůvodnění výběru tématu i rozvrh kapitol svědčí o schopnosti racionální a systematické práce. Je třeba rovněž ocenit sběr bohaté dokumentace, stejně jako skutečnost, že se autorka opírala o výpovědi jednotlivých autorů, které jí v kombinaci s „neživým materiálem" posloužily k vytváření jejího vlastního postoje k dané problematice. V celkovém rozvrhu práce chybí jen kapitola, která by samostatně zpracovala a zhodnotila dosavadní literaturu o tématu. Tam by se také patrně přesunuly i volné citace či parafráze, uvedené v rámci dalších částí textu. Práce je napsána kultivovaným jazykem. Jen občas se, patrně z nedostatku času ještě jednou se k textu vrátit, vyskytují v práci chyby.

Při hodnocení diplomové práce musím za jednoznačný klad považovat samotnou volbu tématu. Je nepochybně přínosné, že se již alespoň začíná zacelovat trhlina v českých dějinách umění naší nedávné minulosti. Je dobře, že se tohoto úkolu ujímá nová generace historiků umění, která může s patřičným časovým odstupem i osobní neangažovaností přispět k interpretaci a nezaujatému hodnocení tohoto období, které přece jen ještě příliš zůstává v zajetí názorových sporů někdejších účastníků dějů, hlásících se k těm či oněm generačním proudům či výtvarným tendencím. V tomto směru je práce Markéty Jungové, která se poprvé snaží uchopit problematiku jako celek, velkým příslibem. Doufejme, že se stane základem dalšího zpracování tématu a že bude poté v té či oné podobě zveřejněna.

Samotná teoretická část práce je postavena na poměrně stručné celkové charakteristice seskupení. Následují, po mém soudu dobře zvolené, popisy čtyř výtvarných východisek, které skutečně vymezují z různých úhlů pohledu výtvarné přesahy i synkretický charakter tvorby. Česká groteska, nová figurace a exprese charakterizují hnutí zevnitř, postmoderna mu vytváří vnější limity,

spjaté především s následující generací. Možná by měly ještě s ohledem na specifičnost díla Ivana Kafky, zčásti i Jiřího Beránka, přibýt k východiskům i minimalismus a konceptuální tendence včetně land artu. Patrně nejsilnější část práce spočívá ve výstižných popisech vývoje tvorby jednotlivých autorů, kde jsou velmi dobře zpracovány zejména profily Jiřího Načeradského, Jiřího Sopka a Jiřího Beránka. O něco plastičtější přístup by si naopak zasloužil Vladimír Novák. Je zřejmé, že autorka má potenciál pokračovat v naznačeném směru a zaklenout dosavadní stavbu syntetizující charakteristikou tvorby celého uskupení, které mělo, jak to ostatně dokládá i obrazová příloha, svůj vrchol s adekvátním ohlasem veřejnosti v období svých prvních dvou výstav v roce 1988. To již však samozřejmě přesahuje parametry diplomové práce, stejně jako požadavek na podrobnější zpracování souvislostí s tvorbou příbuzně orientovaných českých umělců – nečlenů seskupení i souvislostí mezinárodních. V tomto smyslu se zdá být výzvou zejména srovnání s rakouskou, polskou a maďarskou výtvarnou scénou. Doufám, že autorka bude ve své práci pokračovat a že ji završí publikací, kterou by si ona i umělci samotného seskupení zasloužili.

Diplomovou práci Markéty Jungové doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 13. 5. 2006

Alena Potůčková